

Eesistuja lõppjäreldused

1. Euroopa Ülemkogu kohtumisele eelnes Euroopa Parlamendi presidendi Josep Borrelli ettekanne, millele järgnes arvamuste vahetamine. Seejärel kohtus Euroopa Ülemkogu ÜRO peasekretäri Kofi Annaniga.
2. Euroopa Ülemkogu tervitas komisjoni presidenti José Manuel Barrosot. Euroopa Ülemkogu õnnitles teda komisjoni täiskoosseisu ametisse asumise puhul ja avaldas soovi teha uue komisjoni koosseisuga tihedat koostööd.
3. Euroopa Ülemkogu arutas järgmisi punkte
  - I Laienemine
  - II Terrorism
  - III Finantsraamistik 2007–2013: põhimõtted ja suunised
  - IV Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala: ELi narkootikumidealane strateegia 2005–2012
  - V Välissuhted
  - VI Muud küsimused

o

o o

I LAIENEMINE

Üldosa

4. Euroopa Ülemkogu tervitas komisjoni poolt 6. oktoobril 2004 nõukogule ja Euroopa Parlamendile esitatud järeldusi ja soovitusi, mis sisalduvad Bulgaariat, Rumeeniat ja Türgit käsitlevates regulaarsetes aruannetes ja Bulgaariat, Rumeeniat ja Horvaatiasid käsitlevas strateegiadokumendis, Türgit käsitlevas soovituses ning Türki võimaliku liikmeks saamisega seotud küsimusi käsitlevas dokumendis.

5. Kümne uue liikmesriigi Euroopa Liiduga eduka ühinemise järgselt väljendas Euroopa Ülemkogu otsustavust jätkata koos kandidaatriikidega laienemisprotsessi, toetades seega Euroopa heaolu, stabiilsust, julgeolekut ja ühtsust. Sellega seoses meenutas Euroopa Ülemkogu, et nii Euroopa Liidu kui kandidaatriikide üldistes huvides on oluline Euroopa Liidu võime uusi liikmeid vastu võtta, säilitades samal ajal Euroopa integratsiooni tempot.

Bulgaaria

6. Euroopa Ülemkogu meenutas, et kõik Bulgaariaga peetavate ühinemisläbirääkimiste veel avatud peatükid suleti 2004. aastal ajutiselt. Ülemkogu tervitas nimetatud läbirääkimiste lõpetamist Bulgaariaga 14. detsembril 2004 ja avaldas oma heameelt Bulgaariat vastavalt tervitada liikmena 2007. aasta jaanuarist.
7. Võttes nõutaval määral arvesse komisjoni asjakohaseid hindamisi ja soovitusi, leidis Euroopa Ülemkogu, et Bulgaaria on oma kavandatavaks ühinemise ajaks võimeline täitma kõiki liikmelisusest tulenevaid kohustusi tingimusel, et ta jätkab nimetatud eesmärgil jõupingutusi ning viib edukalt ja õigeaegselt lõpule kõik vajalikud reformid ja täidab *acquis'* kõikides valdkondades võetud kohustused. Kaitseklauslitega kehtestatakse meetmed, mida kasutatakse tõsisete probleemide lahendamiseks, mis võivad tekkida enne ühinemist või kolme aasta jooksul pärast ühinemist.
8. Euroopa Liit jätkab Bulgaaria ettevalmistuste ja edusammude, sealhulgas kõigis *acquis'* valdkondades, eelkõige justiits- ja siseküsimustes võetud kohustuste tõhusa rakendamise tähelepanelikku jälgimist; sel eesmärgil jätkab komisjon Bulgaaria ühinemisettevalmistuste edusammusid käsitlevate aastaaruannete ja vajaduse korral kaasnevate soovitude esitamist.
9. Eeldades, et Bulgaaria lõpetab edukalt oma ettevalmistused Euroopa Liiduga ühinemiseks, kutsus Euroopa Ülemkogu üles valmistama ette ühinemislepingut Bulgaaria ja Rumeeniaga, eesmärgiga see alla kirjutada 2005. aasta aprillis üldasjade ja välissuhete nõukogu istungjärgul tingimusel, et Euroopa Parlament on oma nõusoleku esitanud.

Rumeenia

10. Euroopa Ülemkogu märkis rahuloluga, et Rumeenia edusammud *acquis'* rakendamisel ja sellest tulenevalt võetud kohustuste täitmisel, eelkõige justiits- ja siseküsimuste ning konkurentsi valdkondades, on võimaldanud 14. detsembril 2004 nimetatud kandidaadiga kõik veel avatud peatükid ametlikult sulgeda ja avaldas oma heameelt teda vastavalt tervitada liikmena 2007. aasta jaanuarist.
11. Võttes nõutaval määral arvesse komisjoni asjakohaseid hindamisi ja soovitusi, leidis Euroopa Ülemkogu, et Rumeenia on oma kavandatavaks ühinemise ajaks võimeline täitma kõiki liikmelisusest tulenevaid kohustusi tingimusel, et ta jätkab nimetatud eesmärgil jõupingutusi ning viib edukalt ja õigeaegselt lõpule kõik vajalikud reformid ja täidab *acquis'* kõikides valdkondades, eelkõige justiits- ja siseküsimuste, konkurentsi ja keskkonna valdkondades, võetud kohustused. Kaitseklauslitega kehtestatakse meetmed, mida kasutatakse tõsiste probleemide lahendamiseks, mis võivad tekkida enne ühinemist või kolme aasta jooksul pärast ühinemist, eelkõige justiits- ja siseküsimuste, konkurentsi ning keskkonna valdkondades.
12. Euroopa Liit jätkab Rumeenia ettevalmistuste ja edusammude, sealhulgas kõigis *acquis'* valdkondades, eelkõige justiits- ja siseküsimuste, konkurentsi ja keskkonna valdkondades võetud kohustuste tõhusa rakendamise tähelepanelikku jälgimist; sel eesmärgil jätkab komisjon Rumeenia ühinemissettevalmistuste edusammusid käsitlevate aastaaruannete ja vajaduse korral kaasnevate soovitude esitamist.
13. Eeldades, et Rumeenia lõpetab edukalt oma ettevalmistused Euroopa Liiduga ühinemiseks, kutsus Euroopa Ülemkogu üles valmistama ette ühinemislepingut Bulgaaria ja Rumeeniaga eesmärgiga see alla kirjutada 2005. aasta aprillis üldasjade ja välissuhete nõukogu istungjärgul tingimusel, et Euroopa Parlament on oma nõusoleku esitanud.

Horvaatia

14. Euroopa Ülemkogu märkis rahuloluga Horvaatia poolt tehtud edusamme ühinemisläbirääkimiste alustamise ettevalmistuseks.
15. Kinnitades taas oma 2004. aasta juuni järeldusi, kutsus Euroopa Ülemkogu Horvaatiat võtma vajalikke meetmeid tagamaks täielikku koostööd Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga ja kordas, et viimase süüdistatava asukoht tuleb kindlaks teha ning ta tuleb võimalikult kiiresti Haagi toimetada.
16. Euroopa Ülemkogu kutsus komisjoni üles esitama nõukogule ettepanekut Horvaatiaga peetavate läbirääkimiste raamistiku kohta, võttes täielikult arvesse viienda laienemisprotsessi kogemust. Euroopa Ülemkogu taotles nõukogult nimetatud raamistiku osas kokkuleppele jõudmist, pidades silmas ühinemisläbirääkimiste alustamist 17. märtsil 2005, tingimusel, et tehakse täielikku koostööd Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga.

Türgi

17. Euroopa Ülemkogu meenutas oma eelnevaid Türgiga seotud järeldusi, milles lepiti Helsingis kokku, et Türgi on *kandidaatriik, kelle eesmärk on ühineda liiduga teiste kandidaatriikide suhtes kohaldatavate kriteeriumidega samadel alustel* ja otsustati seejärel, et juhul kui 2004. aasta detsembri kohtumisel otsustab Euroopa Ülemkogu *komisjoni aruande ja soovituse põhjal, et Türgi täidab Kopenhaageni poliitilisi kriteeriume, avab Euroopa Liit viivitamata ühinemisläbirääkimised Türgiga.*

18. Euroopa Ülemkogu tervitas Türgi poolt laiaulatusliku reformiprotsessi käigus saavutatud otsustavaid edusamme ja väljendas oma veendumust, et Türgi jätkab seda reformiprotsessi. Lisaks eeldab Euroopa Ülemkogu, et Türgi jätkab komisjoni poolt määratletud kuue spetsiaalse õigusakti jõustamise osas aktiivset tegevust. Poliitilise reformi protsessi pöördumatuse ja selle täieliku, tõhusa ja laiaulatusliku rakendamise tagamiseks, eelkõige põhivabaduste ja inimõiguste täieliku kaitse osas, jätkab komisjon nimetatud protsessi tähelepanelikku jälgimist ja komisjoni kutsutakse üles ka jätkama nimetatud valdkonnas nõukogule korrapäraste aruannete esitamist, käsitledes kõiki komisjoni 2004. aasta aruandes ja soovitusel problemaatilisena määratletud valdkondi, sealhulgas piinamise ja väärkohtlemise suhtes nulltolerantsi poliitika rakendamine. Euroopa Liit jätkab reformiprotsessi prioriteete sätestava ühinemispartnerluse alusel tehtavate poliitiliste reformide edusammude tähelepanelikku jälgimist.
19. Euroopa Ülemkogu tervitas Türgi otsust allkirjastada protokoll Ankara lepingu muutmiseks, et võtta arvesse kümne uue liikmesriigi ühinemine. Seda silmas pidades tervitas Euroopa Ülemkogu Türgi deklaratsiooni, mille kohaselt "Türgi valitsus kinnitab, et on valmis allkirjastama protokolli Ankara lepingu muutmiseks enne ühinemisläbirääkimiste tegelikku algust ning pärast praeguste Euroopa Liidu liikmesriikide poolt vajalikuks peetud kohanduste osas kokkuleppe saavutamist ja nende finaliseerimist".
20. Rõhutades heanaaberlike suhete arendamise sõnaselge kohustuse vajadust, tervitas Euroopa Ülemkogu Türgi paranenud suhteid oma naaberriikidega ning tema valmisolekut teha jätkuvalt koos asjaomaste liikmesriikidega jõupingutusi piirivaidluste lahendamiseks vaidluste rahumeelse lahendamise põhimõtte kohaselt vastavalt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjale. Euroopa Ülemkogu hindas kooskõlas oma eelnevate järeldestega, eelkõige Helsingi järeldestega selles küsimuses, lahendamata vaidluste hetkeseisu ja tervitas nende lahendamiseks toimunud esialgseid kontakte. Sellega seoses kinnitas Euroopa Ülemkogu taas oma seisukohta, et lahendamata vaidlused, mis mõjutavad ühinemisprotsessi, tuleb vajaduse korral anda lahendamiseks Rahvusvahelisele Kohtule. Euroopa Ülemkogu teavitatakse saavutatud edusammudest, mille ülemkogu vaatab vastavalt vajadusele läbi.

21. Euroopa Ülemkogu võttis arvesse Euroopa Parlamendi poolt 15. detsembril 2004 vastuvõetud resolutsiooni.
22. Euroopa Ülemkogu tervitas komisjoni poolt määratletud kuue õigusakti vastuvõtmist. Pidades silmas eeltoodud ning komisjoni aruannet ja soovitusi, otsustas Euroopa Ülemkogu, et Türgi täidab piisavalt Kopenhaageni poliitilisi kriteeriume ühinemisläbirääkimiste alustamiseks, tingimusel, et ta jõustab nimetatud konkreetset õigusaktid.

Ülemkogu kutsus komisjoni üles esitama nõukogule punktis 23 sätestatu alusel ettepaneku Türgiga peetavate läbirääkimiste raamistiku kohta. Ülemkogu taotles, et nõukogu jõuaks nimetatud raamistiku osas kokkuleppele eesmärgiga alustada läbirääkimisi 3. oktoobril 2005.

Läbirääkimiste raamistik

23. Euroopa Ülemkogu leppis kokku, et iga kandidaatriigiga peetavad ühinemisläbirääkimised põhinevad läbirääkimiste raamistikul. Iga raamistik, mille nõukogu komisjoni ettepanekul ja viienda laienemisprotsessi kogemust ning arenevat *acquis'* d arvesse võttes kehtestab, käsitleb vastavalt iga kandidaatriigi individuaalsetele saavutustele, eripärale ja iseärasustele järgmisi üksikasju:
  - Sarnaselt eelnevate läbirääkimistega jaotatakse läbirääkimiste, mida peetakse valitsustevahelisel konverentsil ühelt poolt kõigi liikmesriikide ja teiselt poolt asjaomase kandidaatriigi osalusel ühehäälsust nõudvate otsuste alusel, sisu mitmeks peatükiks, millest igaüks hõlmab spetsiifilist poliitika valdkonda. Nõukogu kehtestab iga peatüki ajutise sulgemise ja vajaduse korral avamise kriteeriumid, tegutsedes ühehäälselt ja komisjoni ettepanekul; asjaomasest peatükist sõltuvalt viitavad nimetatud kriteeriumid õiguslikule ühtlustamisele ja *acquis'* rakendamise rahuldavatele tulemustele ning lepingulistest suhetest Euroopa Liiduga tulenevatele kohustustele

- Seejuures võidakse ette näha pikaajalisi üleminekuperioode, erandeid, erikordasid või alalisi kaitseklausleid, see tähendab kaitsemeetmete aluseks olevaid alaliselt kättesaadavaid klausleid. Komisjon lülitab need vastavalt vajadusele igat raamistikku käsitlevasse ettepanekusse sellistes valdkondades nagu isikute vaba liikumine, struktuuripoliitika või põllumajandus. Lisaks sellele peaks isikute vaba liikumise lõpliku kehtestamise osas otsuste vastuvõtmise protsessis võimaldatama eri liikmesriikidele võimalikult suur osakaalu. Üleminekukord või kaitseklauslid tuleks läbi vaadata, võttes arvesse nende mõju konkurentsile või siseturu toimimisele.
- Kohaldatavas finantsraamistikus tuleb arvesse võtta kandidaatriigi ühinemise finantsaspektid. Järelikult võib ühinemisläbirääkimised selliste kandidaatriikidega, kellega ühinemisläbirääkimisi pole veel alustatud ja kelle ühinemine omaks olulisi finantstagajärgesid, viia lõpule ainult pärast finantsraamistiku kehtestamist ajavahemikuks, mis algab 2014. aastaga, koos võimalike sellest tulenevate finantsreformidega.
- Läbirääkimiste ühine eesmärk on ühinemine.
Käesolevad läbirääkimised on avatud protsess, mille tulemust ei ole võimalik eelnevalt tagada.
Võttes arvesse kõiki Kopenhaageni kriteeriume, kui kandidaatriigil ei ole võimalik täielikult kanda kõiki liikmelisusega seotud kohustusi, tuleb tagada, et asjassepuutuv kandidaatriik on täielikult seotud Euroopa struktuuridega tugevaima võimaliku sideme abil.

- Juhul kui kandidaatriigis raskelt ja jätkuvalt rikutakse Euroopa Liidu aluseks olevaid vabaduse, demokraatia ning inimõiguste ja põhivabaduste austamise ning õigusriigi põhimõtteid, soovib komisjon kas omal algatusel või ühe kolmandiku liikmesriikide taotlusel läbirääkimised peatada ja teeb läbirääkimiste võimaliku jätkamise tingimuste osas oma ettepanekud. Nõukogu võtab sellise soovitusel põhjal, pärast kandidaatriigi ärakuulamist, kvalifitseeritud häälteenamusega vastu otsuse läbirääkimiste peatamise ja nende jätkamise tingimuste osas. Liikmesriigid tegutsevad valitsustevahelisel konverentsil kooskõlas nõukogu otsusega, ilma et see piiraks valitsustevahelisel konverentsi ühehäälsuse üldnõuet. Sellest teavitatakse Euroopa Parlamenti.
- Paralleelselt ühinemisläbirääkimistega alustab Euroopa Liit kõigi kandidaatriikidega intensiivset poliitilist ja kultuuridialoogi. Nimetatud dialoog hõlmab ka kodanikuühiskonda, et inimeste ühendamise tulemusena aidata kaasa üksteise paremale mõistmisele.

II TERRORISM

24. Euroopa Ülemkogu kinnitas oma järeleandmatut otsust võidelda jätkuva terrorismiohuga tervikliku ja ühitatud lähenemisviisi abil, tugevdades nii sise- kui rahvusvahelist koostööd kooskõlas Euroopa Liidu aluseks olevate põhimõtetega.
25. Terrorismil ei tohi lubada kahjustada demokraatiat ja põhivabaduste austamist. Terrorismi vastu võitlemise raames tehtavad jõupingutused peavad austama inimõigusi ja põhivabadusi. Euroopa Ülemkogu rõhutas universaalsel põhiväärtustel põhineva lugupidamise, sallivuse, uskude ja kultuuridevahelise dialoogi ning ühiskonnaelus täieliku osalemise edendamise tähtsust.

26. Euroopa Ülemkogu kinnitas taas oma veendumust, et pikemas perspektiivis tõhususe tagamiseks peab liidu reageerimine terrorismile olema suunatud terrorismi algpõhjustele. Radikaliseerumine ja terroristide värbamine võivad olla tihedalt seotud. Euroopa Ülemkogu kutsus nõukogu üles 2005. aasta juuniks kehtestama mõlemat küsimust käsitleva pikaajalise strateegia ja tegevuskava, tuginedes hiljuti nõukogu poolt vastuvõetud terroristide värbamist käsitlevale aruandele. Euroopa Ülemkogu kutsus peasekretäri / kõrget esindajat ja komisjoni üles esitama sellekohaseid ettepanekuid.
27. Euroopa Ülemkogu kutsus üles *vabaduse, turvalisuse ja õiguse tugevdamise Haagi programmis* määratletud terrorismivastase võitluse meetmete kiirele rakendamisele. Eelkõige peab tõhustama terrorismivastase võitlusega tegelevate struktuuride vahelist teabevahetust. Võttes arvesse juba käimasolevat tööd, kutsus Euroopa Ülemkogu komisjoni üles esitama kooskõlas Haagi programmiga teabe kättesaadavuse põhimõttel rajanevaid ettepanekuid.
28. Euroopa Ülemkogu tervitas terrorismivastase võitluse muudetud ELi tegevuskava ning peasekretäri / kõrge esindaja ja komisjoni esitatud täiendavaid aruandeid ning pärast 2004. aasta juunit tehtud edusamme, mis peaksid nimetatud dokumentide kohaselt kaasa tooma täiendavaid konkreetseid tulemusi eelkõige järgmiste valdkondade osas:
- praktilise ja operatiivkoostöö tugevdamine eelkõige Europoli ja politseijuhtide töökonna kaudu; liikmesriikide ning Europoli ja Eurojusti vahelise teabevahetuse tõhustamine; kaotatud ja varastatud passe käsitlevate andmete vahetamine Interpoliga; 15 liikmesriigis teostatud terrorismivastase võitlusega tegelevate riiklike struktuuride vastastikuse hindamise teostamine 25 liikmesriigis 2005. aasta septembriks. Liikmesriike kutsutakse üles esitama aruandeid nimetatud struktuuride tugevdamiseks tehtud soovitude rakendamise kohta;

- õiguslase koostöö osas: tõhustatud teabevahetus karistusregistri andmete osas (arendatakse 2005. aasta lõpuks edasi komisjoni valge raamatu alusel); edusammud telekommunikatsiooni andmete säilitamise ja tõendite hankimise Euroopa määruse osas (mõlemad on plaanis 2005. aastal heaks kiita). Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni võimalikult kiiresti esitama ettepanekuid Euroopa kaitseprogrammi osas, et kaitsta ja abistada terrorismiohvreid ning terrorismi alaste kohtuasjade tunnistajaid;
- piiride ja dokumentide turvalisuse osas: ELi passide tõhustatud julgeolek biomeetriliste andmete (näokujutis ja sõrmejäljed) lisamise tulemusena ja Euroopa piirivalveagentuuri asutamine (alustab tegevust hiljemalt 2005. aasta mais);
- luureteenistuste koostöö osas terrorismivastase võitluse rühma ja taasrakendatud ELi kriisivaatluskeskuse, mis alates 2005. aasta 1. jaanuarist annab nõukogule riiklike luureteenistuste teabele tuginevaid strateegilisi ohuhinnanguid, vahel loodud suhted; lisaks tõhustatud teabevahetus Europoliga. Euroopa Ülemkogu kutsus peasekretäri / kõrget esindajat esitama aruannet edusammudest, sealhulgas politsei- ja julgeolekuteenistuste vahelise tõhustatud koostöö kohta ning kriisivaatluskeskusega seoses;
- terrorismi rahastamise tõkestamise meetmed, eelkõige kokkulepped Euroopa Liitu siseneva või Euroopa Liidust lahkuva sularaha kontrollimise kohta ja kolmanda rahapesudirektiivi osas; terroristide ja terroristlike organisatsioonide suhtes finantssanktsioonide rakendamise parimad tavad; lisaks peasekretäri / kõrge esindaja ja komisjoni esitatud üldine strateegiadokument. Eelkõige kutsutakse komisjoni võimalikult kiiresti esitama nõukogule ettepanekuid heategevusorganisatsioonide väärkasutuse ja nende kaudu terrorismi rahastamise vältimiseks ning liikmesriike kutsutakse tungivalt üles esitama teadaolevate üksikisikute ja gruppide nimesid nende kandmiseks isikute nimekirja, kelle rahalised vahendid Euroopa Liidus külmutatakse, aidates seega kaasa sanktsioonide süsteemi tõhususe suurendamisele;

- järeldused terrorismirünnakute ärahoidmise, nendeks valmisoleku ja neile reageerimise osas elanikkonna kaitsevõime tugevdamise kohta ning terrorismiohu ja -rünnakute tagajärgedega tegeleva solidaarsusprogrammi loomine. 2005. aasta juuniks on vaja teostada liikmesriikide suutlikkuse, mille ulatuses nad saaksid rünnaku korral elanikkonna kaitse mehhanismidesse panustada, edasine hindamine, samuti elanikkonna kaitsevõime edasine hindamine ja edasiarendamine, sealhulgas ühisõppused ja üldsuse teavitamise kooskõlastamine ning tagada meditsiiniliste ressursside parem kättesaadavus. Hädavajaliku infrastruktuuri võimaliku piiriülese mõjuga kaitsmise Euroopa programm tuleks kehtestada enne 2005. aasta lõppu;
  - edusammud välispoliitika valdkonnas, mis väljenduvad kolmandate riikidega sõlmitud lepingutes sisalduvate terrorismivastastes klauslites, mida tuleks võimalikult kiiresti rakendada hakata; tugevdatud transatlantilise koostöö raames 2004. aasta Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide terrorismivastase võitluse deklaratsiooni rakendamine; terrorismivastase võitluse Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika dimensiooni kontseptuaalne põhiraamistik ja tegevuspunktid; ning dialoogi ja abistamise tulemusena koostöö tugevdamine prioriteetsete kolmandate riikidega, samuti piirkondliku koostöö edendamine. Nõukogu ja komisjoni kutsutakse üles rajama võrgustikku riiklikest ekspertidest, et vastata kolmandate riikide tehnilise abi taotlustele.
29. Euroopa Ülemkogu kutsus kõiki liikmesriike tungivalt üles esmases järjekorras tõhusalt rakendada Euroopa Liidu ja teiste pädevate rahvusvaheliste organisatsioonide poolt kokkulepitud meetmeid ning kutsus nõukogu ja komisjoni tungivalt üles jätkama jõupingutusi ELi tegevuskava rakendamiseks ja selle tähtaegadest kinni pidama.
30. Euroopa Ülemkogu taotles, et nõukogu peasekretariaat esitaks 2005. aasta juunis koos komisjoniga edasise arenguaruande koos mis tahes soovitustega, mida nad tegevuskava rakendamise tõhustamise ja/või täiendavate jõupingutuste ja algatuste osas peavad vajalikuks teha.

III FINANTSRAAMISTIK 2007–2013

Põhimõtted ja suunised

31. Euroopa Ülemkogu võttis teatavaks eesistujariigi arenguaruande intensiivse töö kohta komisjoni 2007–2013 finantsraamistiku ettepanekute osas, sealhulgas institutsioonidevahelise kokkuleppe/paindlikkuse ja omavahendite osas.
32. Euroopa Ülemkogu kinnitas, et uus finantsraamistik, mis lepatakse kokku laiahaardeliste läbirääkimiste käigus, peaks andma vajalikud rahalised vahendid käsitlemaks tulevasi väljakutseid efektiivselt ja õiglaselt, sealhulgas väljakutseid, mis tulenevad arengutasemetest erinevustest laienenud liidus. Vastavalt asutamislepingule kokku lepitud poliitika järgivad subsidiaarsuse, proportsionaalsuse, solidaarsuse põhimõtteid. Nimetatud poliitika peaksid ka andma lisandväärtust. Üksikute poliitikavaldkondade kulusid tuleb vaadelda üldkulude taseme taustal, ja nimetatud kulusid tuleb vaadelda osana üldistest läbirääkimistest, mis hõlmavad ka omavahenditega seotud küsimusi.
33. Järgmine finantsraamistik peaks otsustavalt järgima eelarvekorda kõikides liikmesriikide poliitikavaldkondades eelarve konsolideerimise üldkontekstis. Nimetatud jõupingutused tagatakse eelkõige säilitades selged piirid laiade poliitikavaldkondade vahel ning hoides kohustuste ja maksete suhe tasakaalus. Kuna olemasolevad meetmed eelarvepaindlikkuse tagamiseks on hästi toimunud, ei peeta täiendavaid meetmeid paindlikkuse tõstmiseks selles etapis vajalikuks.
34. Euroopa Ülemkogu kiitis heaks komisjoni ettepaneku säilitada omavahendite ülemmäär praegusel, 1,24% tasemel ELi RKTst. Euroopa Ülemkogu võttis teatavaks komisjoni ettekande omavahendite süsteemi toimimise aruande kohta, samuti komisjoni ettepaneku kehtestada üldine korrektsioonimehhanism, pidades silmas siiani väljendatud erinevaid seisukohti. Ülemkogu kutsus komisjoni ja nõukogu üles jätkama kõikide sellega seoses esile kerkivate küsimuste, sealhulgas süsteemi võimaliku lihtsustamise uurimist.

35. Järgmist eesistujariiki kutsutakse üles jätkama koostöös komisjoniga tööd järgmise finantsraamistiku kehtestamise suunas. Edasise töö käigus finantsraamistikuga tuleks täiel määral arvestada liikmesriikide erinevaid seisukohti komisjoni ettepanekute osas ning aluspõhimõtteid ja arutluse all olevaid küsimusi sisaldavat arenguaruannet ja järgida mitmeaastase strateegilise programmi ajakava, sealhulgas 2005. aasta juuniks poliitilise kokkuleppe saavutamise eesmärki.
36. Järgmist eesistujariiki kutsutakse üles astuma vajalikke samme Euroopa Parlamendiga asjakohaste sidemete loomiseks.

IV VABADUSEL, TURVALISUSEL JA ÕIGUSEL RAJANEV ALA

ELi narkootikumidealane strateegia 2005–2012

37. Euroopa Ülemkogu võttis vastu narkootikumidealase strateegia 2005–2012, mis lisatakse Haagi programmile. Strateegia on keskne vahend, millega narkootikumide tarvitamise ja uimastiäri vastu tõhusalt võidelda tervisekaitse, heaolu, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja üldsuse turvalisuse kõrge taseme tagamiseks. Euroopa Ülemkogu kutsus komisjoni üles esitama nõukogule tegevuskava ettepanekut strateegia rakendamiseks aastatel 2005–2008, et nõukogu saaks selle 2005. aasta alguses vastu võtta, ja ette valmistama selle rakendamise hindamist 2008. aastal.

Sisserändajate integratsioonipoliitika

38. Tuletades meelde oma 2003. aasta juuni ja 2004. aasta novembri järeldusi, tervitas Euroopa Ülemkogu liikmesriikide sisserändajate integratsioonipoliitika ühiste üldpõhimõtete kehtestamist. Need moodustavad aluse sisserändajate integratsiooni laiaulatuslikule raamistikule, võttes arvesse liikmesriikide juriidilist, poliitilist, majanduslikku, sotsiaalset ja kultuurilist mitmekesisust. Üldpõhimõtteid tuleb edasi arendada ühiseid kogemusi silmas pidades. Euroopa Ülemkogu märkis, et tõhusad integratsioonipoliitikad ja parimate tavade vahetamine liidus saab sellele kaasa aidata ning tervitas sellega seoses integratsiooni käsitleva ministrite konverentsi tulemusi, mis pöörasid erilist tähelepanu noorsoo vastuvõtlikkusele radikaalsetele mõjutustele.

39. Lisaks sellele tervitas Euroopa Ülemkogu linnapoliitikat käsitleva ministrite konverentsi tulemusi ja tõdes linnapiirkondade tähtsust sotsiaalse hõlvamise edendamisel.

V VÄLISSUHTED

40. Euroopa Ülemkogu kinnitas taas oma pühendumist Euroopa julgeolekustrateegiale, mille ta võttis vastu aasta tagasi. Tuginedes oma suundumustele, on liit edukalt suurendanud oma ülemaailmset mõju. Ülemkogu kutsus järgmist eesistujariiki jätkama strateegia rakendamist koostöös kõrge esindaja ja komisjoniga ning laiendama oma suundumusi kõikides asjakohastes Euroopa poliitikates.

Peamiste probleemide käsitlemine

41. Euroopa Ülemkogu kiitis heaks massihävitusrelvade leviku takistamist käsitleva EL strateegia rakendamise aruande ja märkis ära sellega seotud edusammud suhetes kolmandate riikidega ja koostöö osas Rahvusvahelise Tuumaenergiaagentuuri (IAEA) ja Keemiarelva Keelustamise Organisatsiooniga (OPCW). Ülemkogu kinnitas veel kord oma kohustust kasutada kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid, et võidelda massihävitusrelvade ja nende kandevahendite levikuga seotud ohtude vastu.
42. Euroopa Ülemkogu tervitas tuumaalaseid küsimusi ja edasist koostööd käsitlevat kokkulepet Iraaniga 15. novembril, mis järgnes kõrge esindaja poolt toetatud läbirääkimistele Iraani ja Prantsusmaa, Saksamaa ning Ühendkuningriikide vahel. Ülemkogu rõhutas, et üldise protsessi jätkamise seisukohalt on kõikide rikastamise ja ümbertöötamisega seotud tegevuste täielik peatamine äärmiselt oluline. Ülemkogu toetas edasisi jõupingutusi, pidades silmas pikaajaliste meetmete osas kokkuleppele jõudmist. Euroopa Ülemkogu kinnitas oma 5. novembri 2004. aasta järelused kaubandus- ja koostöölepingu läbirääkimiste jätkamise kohta pärast nende hiljutist peatamist. Ülemkogu kinnitas liidu valmisolekut võimaluste uurimiseks poliitilise ja majandusliku koostöö edasiseks arendamiseks Iraaniga pärast seda, kui Iraan on võtnud vajalikud meetmed muude ELi poolt probleemsetena käsitletavate valdkondade suhtes, mis on seotud terrorismivastase võitluse, inimõiguste ja Iraani lähenemisviisiga Lähis-Ida rahu protsessi suhtes.

43. Euroopa Ülemkogu kinnitas veel kord, et tema eesmärgiks on turvaline, ühendatud, jõukas ja demokraatlik Iraak, mis teeb konstruktiivset koostööd oma naabrite ja rahvusvahelise üldsusega ühiste probleemide lahendamisel. Ülemkogu kinnitas taas oma kindlat otsust toetada Iraagi ametivõime ja rahvast, muu hulgas läbi valimiste toetamise, ÜRO kaitse rahastamise, ühisehitusabi, kriminaalõigussektori tugevdamise, õigusriigi edendamise ning Iraagiga poliitilise ja kaubandusalase koostöö arendamise kaudu. Euroopa Ülemkogu väljendas ELi täielikku toetust poliitilisele üleminekuprotsessile, mis viib demokraatlikult ja põhiseaduslikult valitud Iraagi valitsuse moodustamiseni, nagu on sätestatud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1546. Ülemkogu rõhutas 2005. aasta jaanuaris toimuvate üldvalimiste osas laia ja kaasava poliitilise protsessi tähtsust.
44. Euroopa Ülemkogu õnnitles president Karzai'd tema ametisse nimetamisel ja tervitas tema pühendumist demokraatlike reformide jätkamisele ning rõhutas ELi pikaajalist pühendumist Afganistani ülesehitusele, arengule ja stabiliseerimisele. EL jätkab käimasoleva demokratsiseerimisprotsessi toetamist, sealhulgas järgmise aasta parlamendi- ja kohalike valimiste, narkootikumidevaste jõupingutuste, kohtu- ja julgeolekusektori ümberkorraldamise ning desarmeerimise, demobiliseerimise ja ühiskonda taasintegreerimise toetamist.

Tihedate naabrussuhete tugevdamine

45. Ülemkogu kinnitab veel kord oma pühendumist Thessaloniki tegevuskava täielikule rakendamisele, milles rõhutatakse, et Balkani riikide tulevik on kuuluda Euroopa Liitu. Hiljutistel EL-Lääne-Balkani foorumi ministrite kohtumistel hinnati tehtud edusamme ja määratleti tulevase probleeme. Euroopa Ülemkogu rõhutas, et iga riigi edusammud Euroopa integratsiooni suunas sõltuvad tema enda jõupingutustest Kopenhaageni kriteeriumite ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi tingimuste täitmisel, eelkõige sellistes olulistes küsimustes, nagu demokraatia, õigusriik, inimõiguste austamine, rahvusvähemuste õigused ja täielik koostöö Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga. Lisaks jääb nimetatud protsessis ELi poliitika oluliseks osaks regionaalne koostöö.

46. Euroopa Ülemkogu märkis rahuloluga Euroopa naabruspoliitika raames tehtud edusamme. Jordaania, Maroko, Tuneesia, Moldova, Ukraina, Iisraeli ja Palestiina omavalitsusega ühiselt ette valmistatud esimesed tegevuskavad viidi edukalt lõpule. Ukraina osas kordas Euroopa Ülemkogu taas vabade ja õiglaste valimiste ülimalt tähtsust, nagu on kajastatud tegevuskavas. Ülemkogu tervitas nõukogu poolt saavutatud kokkulepet tegevuskava sisu osas, mis edastatakse ELi-Ukraina koostöönõukogule niipea, kui arengud Ukrainas võimaldavad kavandada selle sätete rakendamist. EL alustab meeleldi koostööd partneritega, et rakendada reforme ja muid kokkulepituid prioriteete, ja alustab järgmise aasta jooksul Lõuna-Kaukaasia riikide osas tegevuskavade vastuvõtmist. EL võtab asjakohaseid meetmeid, et edastada ja näidata Valgevene elanikkonnale Euroopa naabruspoliitikast tulenevaid eeliseid, ja toetab kodanikuühiskonna tugevdamist ja demokratiseerumise protsessi Valgevenes. Euroopa Ülemkogu alustab meeleldi konsultatsioone tegevuskavade vastuvõtmiseks ülejäänud Vahemere piirkonna partneritega, kelle assotsiatsioonilepingud on jõustunud või kes on oma assotsiatsioonilepingud ratifitseerinud. Euroopa Ülemkogu kutsus komisjoni ja kõrget esindajat esitama korrapäraselt aruandeid saavutatud edusammude kohta.
47. Euroopa naabruspoliitika poolt tugevdatud Barcelona protsess on peamiseks partnerluse, koostöö ja dialoogi vahendiks Vahemere piirkonnaga. Euroopa Ülemkogu tervitas välisministrite Euro-Vahemere Konverentsil Haagis vastu võetud otsust kuulutada 2005. aasta Vahemere aastaks. Barcelona protsess võib oluliselt kaasa aidata asjaomaste ühiskondade poolt algatatud kaasajastamise ja reformiprotsessile. Barcelona deklaratsiooni kümnes aastapäev tugevdab ja taaskäivitab Euromedi protsessi.
48. Euroopa Ülemkogu tervitas teiste Lähis-Ida piirkonna riikidega tehtud edusamme ja kutsus üles edasistele konsultatsioonidele asjaomaste valitsuste ja muude sidusrühmadega. Ülemkogu kutsus asjakohaseid nõukogu organeid üles jätkama tööd nimetatud riikidega suhete tugevdamise suunas kõikides asjakohastes poliitika-, majandus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkondades.

49. Euroopa Ülemkogu tervitas ELi strateegilise partnerluse rakendamise alustamist Vahemere ja Lähis-Ida piirkonna riikidega. Ülemkogu kinnitas taas asjaomaste partnerite reformidele pühendumise tähtsust ja tõdes, et ELi suhted nimetatud riikidega on kindlate tunnustega, mis väärrib eristatud lähenemist.
50. Euroopa Ülemkogu võttis vastu eraldi deklaratsioonid Ukraina ja Lähis-Ida rahuprotsessi kohta (I ja II lisa).

Efektiivsel multilateraalsusel põhinev rahvusvaheline kord

51. Euroopa Ülemkogu tervitas ÜRO peasekretäri avaldust ning tunnustas peasekretäri ja ÜRO sekretariaadi poolt mitmes valdkonnas tehtavat tööd. Ülemkogu tervitas ohte, väljakutseid ja muutusi käsitleva ÜRO peasekretäri kõrgetasemelise paneeli (*UN Secretary General's High Level Panel on Threats, Challenges and Change*) aruannet, eelkõige terviklikku lähenemist ühisele julgeolekule. Euroopa Ülemkogu poolt juunis taotletud Euroopa julgeolekustrateegia efektiivset multilateraalsust ja reeglitepõhist rahvusvahelist korda käsitlevate järelduste eesmärk peaks olema ÜRO peasekretäri jõupingutuste toetamine. EL on kindlalt otsustanud etendada tähtsat osa ÜROs.
52. Euroopa Ülemkogu tervitas otsust määrata peasekretäri/kõrge esindaja isiklik esindaja inimõiguste alal ÜVJP valdkonnas, et edendada ELi inimõigustealase poliitika terviklikkust ja järjepidevust, võttes arvesse komisjoni kohustusi.
53. Euroopa Ülemkogu rõhutas globaliseerimise sotsiaalse ulatuse tugevdamise tähtsust, pidades silmas Globaliseerumise Sotsiaalse Ulatus Maailma Komisjoni aruannet ja komisjoni poolt tema teemat käsitlevas teatises esitatud esialgseid ettepanekuid.

Koostöö partneritega

54. Euroopa Ülemkogu rõhutas oma kohustust tugevdada strateegilist dialoogi oma transiatlantiliste partneritega ühiste seisukohtade koostamist silmas pidades. Enam, kui 60 aastat on transiatlantiline partnerlus koos Euroopa integratsiooniga olnud rahu ja jõukuse juhtivaks jõuks. Nüüd seisavad nii Euroopa kui ka Ameerika vastamisi uute ohtude ja probleemidega. Sellest tulenevalt meenutas Euroopa Ülemkogu transatlantilise partnerluse asendamatust, nagu on sätestatud Euroopa julgeolekustrateegias. Euroopa Ülemkogu ootas selles osas huviga president Bush'i eelseisvat visiiti Euroopasse. Ülemkogu tervitas koostöös USAga igal aastal korraldatavat justiits- ja siseasjade ministrikolmiku kohtumise algatust ja sidusrühmade laia osalust ookeani mõlemal kaldal konsultatsioonides transatlantiliste suhete edasise süvendamise osas.
55. Viimasel ELi ja Venemaa tippkohtumisel rõhutati, et EL ja Venemaa peavad oluliseks ühistel väärtustel ja huvidel põhinevat omavahelist strateegilist partnerlust. Märkimisväärset edu on saavutatud nelja ühise ruumi loomisel ja silmas pidades järgmist ELi-Venemaa tippkohtumist Moskvast 2005. aasta mais, ootas Euroopa Ülemkogu huviga üksikasjaliku teekaartide paketi vastuvõtmist niipea kui võimalik. Samal ajal peaks niipea kui võimalik alustama tööd nende osade rakendamise suunas, mille osas on juba esialgsele kokkuleppele jõutud.
56. Euroopa Ülemkogu tervitas ASEMi, Korea Vabariigi ja Indiaga peetud tippkohtumiste tulemusi, mis laiendasid ja süvendasid suhteid Aasia partneritega. Ülemkogu kutsus nõukogu ja komisjoni üles algatama tegevuskava arendamist Indiaga, mille saaks heaks kiita 6. ELi-India tippkohtumisel 2005. aastal New Delhis. Euroopa Ülemkogu kutsus samuti nõukogu ja komisjoni üles tugevdama koostööd Indoneesiaga, sealhulgas terrorismivastase võitluse, uskudevahelise dialoogi, reformide ja jätkusuutliku arengu valdkondades.

57. Euroopa Ülemkogu tervitas 8. detsembril Haagis toimunud seitsmenda ELi-Hiina tippkohtumise tulemusi. Ülemkogu kutsus nõukogu ja komisjoni üles uurima uue ELi-Hiina raamkokkuleppe teostatavust ja võimalikku koostööd Hiinaga sellistes küsimustes nagu isikute tagasivõtmine ja turumajanduslik seisund. Euroopa Ülemkogu kinnitas, et ELi-Hiina suhted on viimastel aastatel kõikides aspektides märkimisväärselt arenenud. Ülemkogu jääb ootama edasist arengut nimetatud suhete kõikides valdkondades, nii nagu viidatakse ELi-Hiina ühisavalduses, eelkõige kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ratifitseerimist. Sellega seoses kinnitas Euroopa Ülemkogu veel kord poliitilist taht jätkata tööd relvaembargo tühistamise eesmärgil. Ülemkogu kutsus järgmist eesistujariiki üles lõpetama edukat tööd, et võimaldada otsus vastu võtta. Ülemkogu rõhutas, et mis tahes otsuse tulemusel ei tohiks suurened relvaekspord ELi liikmesriigist Hiinasse, ei kvalitatiivselt ega kvantitatiivselt. Seoses sellega tuletas Euroopa Ülemkogu meelde Euroopa Liidu relvaekspordi tegevusjuhendi kriteeriumide, eelkõige inimõiguste kriteeriumi, piirkonna stabiilsuse ja julgeoleku ning sõbralike ja liitlasriikide julgeoleku kriteeriumide olulisust. Sellega seoses rõhutas Euroopa Ülemkogu samuti läbivaadatud tegevusjuhendi ning uue akti, mis käsitleb relvaeksporti riikidesse, kelle suhtes on relvaembargo tühistatud, peatse vastuvõtmise olulisust ("Toolbox").
58. Viimase kuue kuu jooksul on EL tugevdanud oma koostööd Aafrika Liidu (AU) ja allpiirkondlike organisatsioonidega, sealhulgas Lääne-Aafrika riikide majandusühenduse (ECOWAS), Lõuna-Aafrika Arenguühenduse (SADC) ja valitsustevahelise arengumetiga (IGAD). Euroopa Ülemkogu rõhutas oma pühendumist ELi jätkuvatele panustele Aafrika mandri olukorra parandamisele, eelkõige Sudaanis, Ida-Aafrika järvede piirkonnas, Lääne-Aafrikas ja Somaalias. EL jätkab Aafrika Liidu Darfuri missiooni ja Ida-Aafrika järvede piirkonna rahu- ja üleminekuprotsessi abistamist, nagu on sätestatud hiljutistes üldasjade ja välissuhete nõukogu järelustes. Ülemkogu tervitas üleminekuaja keskvalitsuse loomist Somaalias ja jätkab nende abistamist, nagu on sätestatud üldasjade ja välissuhete nõukogu järelustes. ÜRO julgeolekunõukogu resolutsiooni 1572 alusel Côte d'Ivoire'i vastaste piiravate meetmete vastuvõtmise järel tervitas ja toetas Euroopa Ülemkogu Aafrika Liidu ja Lääne-Aafrika riikide majandusühenduse (ECOWAS) nimel jõupingutusi kokkuleppe saavutamiseks läbi president Thabo Mbeki missiooni Côte d'Ivoire'i, millesse on kaasatud ka Euroopa Liit. Euroopa Ülemkogu tervitas suurenenud piirkondlikku vastutust ja rõhutas, et EL jätkab oma sidemete tugevdamist Aafrika Liidu ja allpiirkondlike organisatsioonidega, eelkõige rahu ja julgeoleku vallas.
59. Euroopa Ülemkogu kinnitas taas ELi võetud kohustust tugevdada strateegilist partnerlust

Ladina-Ameerikaga ja Kariibi mere piirkonnaga. Sellega seoses kinnitas Euroopa Ülemkogu ELi soovi teha edasisi mõlemapoolsetel jõupingutustel põhinevaid edusamme lõpetamaks ELi-Mercosur'i läbirääkimised ja tervitas Kesk-Ameerika ja Andide rühma vastava integratsiooniprotsessi osas ühishinnangute andmise alustamist 2005. aasta jaanuarist, nagu on üles kutsutud ELi-Ladina-Ameerika ning Kariibi mere piirkonna (EL-LAC) Guadalajara tippkohtumise deklaratsioonis.

EJKP

60. Euroopa Ülemkogu tervitas ELi sõjalise operatsiooni Althea edukat algust Bosnias and Hertsegoviinas 2. detsembril, mis rõhutab liidu pühendumist stabiilsusele ja julgeolekule selles riigis ja on praktiliseks näiteks strateegilisest partnerlusest kriisijuhtimises NATOga. Samuti märkis Ülemkogu kolme käimasoleva EJKP missiooni – ELi politseimissioon Bosnias ja Hertsegoviinas, EUPOL Proxima endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis ja EL õigusriigimissiooni THEMIS Gruusias – edukat tegevust. Ülemkogu taotles järgmiselt eesistujariigilt ja peasekretärit/kõrgelt esindajalt politseimissiooni ettevalmistamise ja hetkel läbivaatamisel oleva julgeolekusektori võimaliku ümberkorraldamise missiooni jätkamist tihedas koostöös ÜROga Kongo Demokraatlikus Vabariigis ning võimaliku integreeritud politsei-, õigusriigi- ja tsiviiladministratsioonimissiooni ettevalmistamise jätkamist Iraagis, mis peaks algama pärast 2005.aasta jaanuari valimisi.

61. Euroopa Ülemkogu kiitis heaks eesistujariigi EJKP-alase aruande, sealhulgas järgmise eesistujariigi mandaadi, ja tervitas eelkõige nimetatud aruandes kajastatud sõjalise ja tsiviilvõimsuse arengu edusamme, sealhulgas otsuseid ELi lahinggruppide (mis moodustavad osa kiirreageerimisjõududest) ning samuti Euroopa Kaitseagentuuri ambitsioonika tööprogrammi ja 2005. aasta eelarve vastuvõtmise kohta. Euroopa Ülemkogu kiitis heaks Tsiviilpeaesmärgi 2008 (Civilian Headline Goal 2008).

62. Euroopa Ülemkogu kiitis heaks dokumendi "Euroopa kaitsepoliitika: NATO/EL konsultatsioonid, planeerimine ja operatsioonid" rakendamise üksikasjalikud ettepanekud, võimaldades tsiviil-/sõjaväelisel üksusel alustada oma plaanikohast tööd, sealhulgas operatsioonide keskuse loomiseks, mis peaks olema hiljemalt 2006. aasta jaanuariks toimiv. Ettepanekud on samuti aluseks NATOga sõlmitavale lepingule, mis käsitleb väikese ELi üksuse plaanikohast loomist Euroopa liitlasvägede kõrgeima peakorteri (SHAPE) juures ning NATO ja Euroopa Liidu sõjalise staabi sidepidamise korraldamist.

Rahvusvaheline koostöö

63. Euroopa Ülemkogu rõhutas EL ametliku arenguabi (ODA) järjekindla panuse tagamise tähtsust vaesuse likvideerimisele kõikides arengumaades. Austades olemasolevaid kohustusi, rõhutas Euroopa Ülemkogu vajadust leida võimalusi pöörata endisest rohkem tähelepanu kõige vaesematele riikidele, eelkõige Aafrikale.
64. Euroopa Ülemkogu kinnitas Euroopa Liidu täielikku pühendumist aastatuhande arengueesmärkidele (MDG) ja vajadusele tagada edusammud nende saavutamiseks, eriti Alam-Sahara Aafrikas. Selles osas tervitas Euroopa Ülemkogu komisjoni konsulteerimist üksikute liikmesriikidega, et esitada üldasjade ja välissuhete nõukogule (GAERC) 2005. aasta aprillis konkreetsed ettepanekud uute ja adekvaatsete ametliku arenguabi (ODA) eesmärkide kohta ajavahemikuks 2009–2010, võttes samas arvesse uute liikmesriikide seisukohti. Euroopa Liit uurib samuti uuenduslikke rahastamise viise, mis põhinevad komisjoni poolt esitatud 2005. aasta kõrgetasemelise sündmusega seotud ettepanekutele.
65. Euroopa Ülemkogu kutsus aastatuhande arengueesmärkide (MDG) saavutamise raames üles tugevdama poliitika ühtsust arenguks, kasutades laiemalt ja süstemaatilisemalt olemasolevaid konsultatsiooni- ja mõju hindamise mehhanisme ning meetmeid, millega hinnatakse kõigi asjakohaste poliitikate mõju arengumaadele.
66. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas Kairo/ICPD (rahvastiku- ja arengukonverents) päevakorra rakendamise ja HIVi/AIDSi vastase võitluse olulisust aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks. Ülemkogu tervitas nimetatud valdkonnas tehtud edusamme ja kutsub komisjoni ning liikmesriike tungivalt üles suurendama oma kohustusi ÜRO kõrgetasemelise sündmuse ettevalmistamisel.

VI MUUD KÜSIMUSED

Ühised väärtused

67. Euroopa Ülemkogu kiitis heaks avalike mõttevahetuste seeria, mille eesistujariik korraldas laiaulatusliku tausta ja kogemusega osalejatele Euroopa identiteedi ja ühiste väärtuste mõiste teemadel Euroopa integratsiooni ja koostöö alustena.
68. Euroopa Ülemkogu võttis teatavaks mõttevahetuste tulemused, haridusministrite nõukogu aruande hariduse ja kodakondsuse kohta ning järeelmeetmetena tehtud algatused ja tervitas edasisi algatusi aktiivset kodakondsust soodustavate väärtuste edendamiseks liidu sees. Euroopa Ülemkogu kutsus Euroopa Komisjoni üles võtma mõttevahetuste tulemusi ja aruande peamisi järeldusi arvesse oma tulevase kodanikuprogrammi ja oma 2005. aasta kommunikatsioonistrateegia ettevalmistamisel.

Konsulaarkoostöö

69. Euroopa Ülemkogu kinnitas tugevdatud konsulaarkoostöö tähtsust. Ülemkogu tervitas nõukogu kokkulepet konsulaarvahendite koondamise ja koostöö kohta nii tavaoludes kui ka kriisiolukorras, aidates niiviisi liikmesriikidel tõhusamalt toime tulla kasvava vajadusega konsulaarteenuste järele.

EL inimõiguste amet

70. Euroopa Ülemkogu kutsus üles jätkama Euroopa Ülemkogul 2003. aasta detsembris toimunud liikmesriikide esindajate kohtumisel saavutatud kokkuleppe rakendamist, mille kohaselt luuakse ELi inimõiguste amet, mis etendab ELi inimõigustealase poliitika terviklikkuse ja järjepidevuse suurendamisel tähtsat osa.

Euroopa välistegevuse talitus

71. Euroopa Ülemkogu tervitas asjaolu, et pärast põhiseadusliku leppe allakirjutamist on eesistujariik, peasekretär / kõrge esindaja ja komisjon alustanud tööd Euroopa välistegevuse talituse osas.
72. Ülemkogu kutsus peasekretäri / kõrget esindajat koos komisjoni ja liikmesriikidega jätkama nimetatud ettevalmistustööd, eelkõige määratledes peamised küsimused, sealhulgas tulevase talituse reguleerimisala ja ülesehituse. Liikmesriikide täieliku kaasamise tagamiseks nimetatud protsessi korraldatakse COREPERIS üldasjade ja välissuhete nõukogu kohtumiste ettevalmistamisel korrapäraseid arutelusid.
73. Euroopa Ülemkogu kutsus peasekretäri / kõrget esindajat ja komisjoni ette valmistama ühist arenguaruannet nimetatud ettevalmistustöö osas hiljemalt oma 2005. aasta juuni kohtumiseks ning võtma asjakohaseid meetmeid Euroopa Parlamendi teavitamiseks nimetatud ettevalmistustööst.

DEKLARATSIOON UKRAINA KOHTA

1. Ukraina juhtidele ja rahvale tuleb avaldada tunnustust rahumeelse lahenduse leidmise eest poliitilisele kriisile oma kodumaal. Selleni jõuti Ukraina õigusraamistiku piires ning riigi territoriaalset terviklikkust austades. Euroopa Ülemkogu õnnitleb Ukraina juhte ja rahvast valmisoleku eest töötada koos rahvusvaheliste vahendajatega rahumeelse lahenduse saavutamise nimel. Hetkel on äärmiselt oluline, et positiivsed arengutendentsid osutuksid kestvateks ning et Ukraina valijaskond saaks vabalt otsustada enda poolt valitud kandidaadi kasuks.
2. Seepärast kutsub Euroopa Ülemkogu Ukraina ametiasutusi tagama, et 26. detsembril 2004 uuesti korraldatav presidendivalimiste teine voor viidaks läbi kooskõlas OSCE ja Euroopa Nõukogu demokraatlike valimiste standarditega. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid pakuvad valimiste vaatlemisel igakülgselt tuge OSCEle/ODIHRile, sealhulgas lähetares valimistele arvestatava hulga rahvusvahelisi vaatlejaid.
3. Euroopa Liit tervitab Euroopa Liidu, Euroopa Nõukogu, OSCE ja naaberriikide, kaasa arvatud Venemaa Föderatsiooni, rahvusvaheliste vahendajate koostööd osapoolte innustamisel poliitilise lahenduse leidmisele.
4. Euroopa Liit rõhutab Ukraina kui ELi olulise naaberriigi ja partneri strateegilist tähtsust. Euroopa Liidu ja Ukraina ühine huvi on jätkuvalt tugevdada omavahelisi poliitilisi, majanduslikke ja kultuurilisi sidemeid. Euroopa Ülemkogu rõhutab seega, et ELi eesmärk on tugevnenud ja selgepiiriline suhe Ukrainaga, kasutades selleks täiel määral Euroopa naabruspoliitikas sisalduvaid võimalusi.

5. Euroopa Ülemkogu tervitab Ukraina tegevuskava hiljutist kinnitamist nõukogu poolt. Pärast vabade ja õiglaste presidendivalimiste läbiviimist tuleb kokku ELi-Ukraina koostöönõukogu eesmärgiga käivitada tegevuskava ning panna alus tihedamale koostööle. Euroopa Ülemkogu ootab samuti peasekretäri / kõrge esindaja ja komisjoni konkreetseid ettepanekuid Ukrainaga koostöö tugevdamise viiside kohta, mis kasutaksid täiel määral ära tegevuskava, arendades seega edasi Ukraina suhet Euroopa Liiduga.

DEKLARATSIOON LÄHIS-IDA RAHUPROTSESSI KOHTA

1. Euroopa Ülemkogu tervitab hiljutisi Palestiina juhtide jõupingutusi kindlustamaks demokraatliku ülemineku okupeeritud Palestiina territooriumil. Ülemkogu julgustab nii iisraellasi kui palestiinlasi jätkama tihedat koostööd, sealhulgas turvalisuse valdkonnas, pidades silmas Palestiina presidendivalimisi jaanuaris. EL toetab valimisi rahaliselt, tehniliselt ja poliitiliselt ning selle vaatlusmissioon koostöös neliku ja rahvusvahelise üldsuse teiste liikmetega aitab kontrollida, et valimised on demokraatlikud, vabad ja õiglased. Samuti tervitab ja toetab Euroopa Ülemkogu Palestiina omavalitsuse kavatsust korraldada seadusandliku kogu ja kohalikud valimised.
2. Euroopa Ülemkogu kinnitab veel kord endale võetud kohustust saavutada läbirääkimiste kaudu teejuhis sätestatud protsessi käigus kahe eraldi riigi lahendus, mille tulemuseks oleks sõltumatu, demokraatliku ja elujõulise Palestiina riigi tekkimine, mis eksisteeriks rahu ja turvaliselt kõrvuti Iisraeli ja oma teiste naabritega. Osapooled peaksid haarama kinni võimalusest kiirendada teejuhi rakendamist ja taaskäivitada sisukas poliitiline protsess.
3. Euroopa Ülemkogu, tuletades meelde ELi võetud seisukohti, väljendab koostöös neliku ja rahvusvahelise üldsusega oma soovi toetada Iisraeli vägede väljaviimist Gaza sektorist ja Jordani Läänekalda põhjaosast kui üldise protsessi esimest etappi vastavalt 2004. aasta märtsi Euroopa Ülemkogu sätestatud tingimustele. Lisaks väljendab ülemkogu endale võetud kohustust suurendada rahupüüdlusi, tehes tihedat koostööd mõlema osapoole ja kõikide naaberriikidega. Euroopa Liit jätkab lühiajalise tegevusprogrammi rakendamist, mis kiideti heaks Euroopa Ülemkogus novembris ja mis hõlmab valimisi, julgeolekut, reforme ja majandust. Kõnealuste meetmete edukust on võimalik tõsta, asetades need laiemasse poliitilisse perspektiivi.

4. Euroopa Ülemkogu kutsub kõrget esindajat ja komisjoni esitama korrapäraseid eduaruandeid lühiajalise tegevusprogrammi rakendamise kohta ning aruandeid kõrge esindaja konsultatsioonide kohta osapoolte, rahvusvahelise üldsuse ja neliku teiste liikmetega. Euroopa Ülemkogu julgustab osapooli ja doonoreid säilitama oma praegune positiivne ja koostööaldis suhtumine. ELi ja rahvusvahelise üldsuse võetud kohustus toetada Palestiina majanduslikku ja sotsiaalset ülesehitamist on jätkuvalt oluliseks teguriks.

5. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et üldine rahu peab hõlmama ka Süüriat ja Liibanoni. Samuti tuletab Ülemkogu meelde ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1559 (2004) rakendamise tähtsust.

